

דף קכא.

עין משפט א.

או"ח סימן תקנר פעיף ח

ה. ט. טבילה של מצוה בזמנה מותרת, אבל בזה"ז אין טבילה בזמנה כ
וע"כ לא תטבול בו וכן נהגו ל.

או"ח סימן תריג פעיף יא יב

יא. יא. מי שראה קרי בזה"ז מ אסור לרחוץ כל גופו או לטבול, אע"פ
שבשאר השנה הוא רגיל לטבול לתפלה.

יב. יב. בזה"ז אסור לאשה לטבול ביום הכפורים אפי' טבילת מצוה כ.

יו"ד סימן קצז פעיף ג

ג. ג. אסורה לטבול ביום ז' ע, ואפי' אם ממתינה מלטבול עד יום ח' או יום
ט' אינה יכולה לטבול ביום, משום שבתה כ תראה שטבלה אמה ביום

כ. כ. משום דהן סופרות ז' נקיים מספק. ואפי' למ"ד טבילה שלא בזמנה מותרת ביוה"כ,
בט' באב אין טובלים דכדאי בית אלוהינו לאבד עליו טבילה אחת בשנה. כ"כ הב"י בשם
התוס'.

ל. ל. ואם חל טבילתה בליל ט' באב או בליל עשירי באב תחפוץ בערב תשעה באב ובמוצאי
ט' באב תחפוץ קצת ותטבול, ואם חל ט' באב ביום ראשון תחפוץ בערב שבת ואח"כ תחפוץ
קצת ותטבול במוצאי ט' באב. כה"ח אות מ"ב.

מ. מ. שאין הטובל בזה"ז טהור אח"כ משום טומאת המת. כ"כ הרמב"ם בפ"ג משביתת
עשור.

נ. נ. אבל מותר לרחוץ המקום, ומחליף בגדיו אם נתלכלכו. מ"מ אם אפשר יטבול מיד
במוצאי יוה"כ כדי שימחה המזיק. כה"ח אות נ"ז.

ס. ס. ודעת הרמב"ם בפ"ג משביתת עשור להתיר אלא שהטור פסק כר"ת, וכן הסכים הב"י
כדעת האוסרים.

מ"מ הלוכשת לבנים בימי ליבונה מותרת לרחוץ מעט. מ"ב אות ל"א.

ע. ע. שמא תשמש בעוד יום ואח"כ בו ביום תראה ותסתור, ונמצא שבא עליה למפרע
באיסור והוא מברייטא בפסחים דף צ' וביומא דף ו' ע"א.

ואפי' לטבול בסמוך לחשיכה ותבא לביתה רק משתחשך, אסור. עיין בש"ך ס"ק ו' ח'.
ואולי ביום ח' שזה רק משום סרך ביתה סמוך לחשיכה מותר.

פ. פ. ואפ' אין לה בת הדין כן דלא פליגי, ופשוט הוא. ש"ך ס"ק ח'.

וללכת לבית המרחץ שעה או שעתיים קודם שתחשך בשביל לעשות חפיפה שם, אין שום
חשש משום סרך בתה. ש"ך ס"ק ו'.

שמיני, ותסבור שביום ז' טבלה ותעשה כן גם היא.

הגה: הכלות הטובלות קודם החופה יכולות לטבול ביום שהרי אינן באות אצל החתן עד הלילה ז', אבל אחר החופה ק' דינן כשאר הנשים שאסור לה לטבול ביום.

יו"ד סימן שפא סעיף ה

ה. ה. נדה שנזדמן ליל טבילתה באבילותה אינה טובלת ר'.

הגה: אבל אחר שבעה מיד מותרת אפי' שנהגו כל שלשים.

עין משפט ב. אור"ח סימן שלד סעיף כה

כה. כח. עכו"ם שבא לכבות הדליקה אין מוחין בידו ש', אבל קטן שבא לכבות צריך למחות ת' בידו.

עין משפט ג. אור"ח סימן שלד סעיף כו

כו. כט. יכול לומר בפני העכו"ם כל המכבה א' אינו מפסיד, ואפי' יכול לקרוא לו אע"פ שודאי יכבה, וכן בכל כיוצא בזה בהיזק שבא

צ. ואין חשש שמא יבא עליה בעוד יום ותראה ותסתור ונמצא למפרע שבא עליה באיסור. ודוקא כשעושים החופה אחרי צה"כ, אבל לא מבעוד יום.

ק. דהיינו אם טובלת אחר החופה אע"פ שהיא טבילה ראשונה דינה כשאר נשים, ואסור לה ביום ז' מדינה וביום ח' או ט' משום סרך בתה.

ר. דכל טבילתה היום זה לטהרות אלא לבעלה בלבד, וע"כ גם אם טבול ביום הכיפורים או בט' באב תהיה אסורה לבעלה, וע"כ אסורה לטבול בימי אבלותה. באר הגולה.

ש. דאדעתא דנפשיה קעביד, ואפי' יודע העכו"ם שנוח לו לישראל להנאת עצמו מתכוין שיודע שלא יפסיד, ב"י בשם רש"י. אבל בסי' רע"ו בהדלקת הנר ששם הישראל נהנה מגוף הנר לא אומרים אדעתא דנפשיה קעביד, מ"א ס"ק כ"ז.

וא"י שבא לשאול אם לכבות אם אנחנו רוצים בכך אין מתירין לו לכבות כ"כ בחידושי הר"ן, מיהו מותר לומר לו תעשה כרצונך, כה"ח אות קי"ז.

ת. דבקטן שעושה על דעת אביו גרע, ט"ז ס"ק י"ט.

ו. ואפי' הקטן עדיין לא הגיע לחינוך צריך למחות בידו, ואפי' אין אביו שם, מ"מ אם הקטן עושה להנאת עצמו א"צ למחות בו אלא אביו מדין חינוך. כה"ח אות קכ"א, ואפי' למ"ד מלאכה שאינה צריכה לגופה הוי מדרבנן מ"מ צריך למחות בידו, מ"א ס"ק כ"ט מר"ן.

א. היינו בלשון רבים.

פתאום ב.

הגה: והיום שאנו שרויים בין העכו"ם כתבו האחרונים דמותר לכבות הדליקה בשבת **א** משום שיש בה סכנת נפשות, אבל אם בטוחים שלא יהיה להם סכנה בדבר אסור, אבל בחשש סכנת נפשות מותר לכבות גם בבית העכו"ם.

ודוקא לכבות הדליקה שהיא מלאכה שאינה צריכה לגופה **ד** ויש סכנה אם לא יכבה, אבל אסור לחלל שבת כדי להציל ממון, ואם עבר וחילל **ה** צריך להתענות ארבעים יום **ו** שני וחמישי ולא ישתה יין ולא יאכל בשר **ז** ויתן במקום חטאת ח"י פרוטות לצדקה.

ואם ירצה לפדות התענית יתן בעד כל יום מארבעים היום שנים עשר פרוטות **ח** לצדקה.

עין משפט ד.ה.

או"ח סימן שלד פעיף כה

עיין לעיל עין משפט אות ב

- ב.** לאו דוקא פתאום, כה"ח אות קכ"ו.
- ג.** ואין ראוי לפרסם היתר זה בפני עם הארץ. ב"י.
- ד.** חוץ מעושה פחמים או מהבהב, אבל בלי זה הוי מלאכה שאצ"ל.
- ה.** היינו בדברים אחרים ולא בכיבוי דליקה, שבוזה א"צ תשובה כדי שלא ימנעו מלכבות.
- ו.** גם בחילול שבת באיסור דרבנן, אבל באיסור מוקצה אין להחמיר, ועיין בכה"ח אות קל"ה. ועיין בכה"ח אות קל"ז-קמ"ח בענין תיקון עוונות.
- ז.** היינו במוצאי תענית, ט"ז ס"ק כ', וי"א גם לפני התענית, כה"ח אות ק"נ.
- ח.** עיין ביו"ד סוף סי' קפ"ה והמנהג לתת סעודה אחת ליום לעני, והעשיר לפי עשרו. כה"ח אות קנ"ב.

או"ח סימן שמג סעיף א

א. קטן האוכל נבילות ^ט אין ב"ד מצווין להפרישו ^י, אבל אביו מצווה ^כ לגעור בו ולהפרישו מאיסור תורה ^ל מדין חינוך. אבל להאכילו בידים אסור ^מ אפי' באיסור מדבריהם ^נ.

ט. טור, מיבמות קי"ג-קי"ד וב"י. וה"ה אם עושה שאר איסורין כמ"ש הב"י וכן ביאסורי שבת אם הוא עושה לדעת עצמו, אבל אם הקטן עושה לדעת הגדול מוחזן בידו כמ"ש בסי' של"ד סעיף כ"ה.

כתב הב"ח דלגבי טומאה אם הוא כהן קטן מצווין להפרישו אפי' לא הגיע לחינוך, אבל לדעת הרמ"א ביו"ד ריש סימן שע"ג אין מצווין להפרישו גם בטומאה, וכן דעת רוב הפוסקים ולפי הי"א ברמ"א כאן מצווין להפרישו.

י. אשת כהן מעוברת מותרת ליכנס באהל המת דספק ספיקא הוא ספק נפל ספק נקבה, כ"כ הרוקח והביאו הרמ"א בס"ק ב', ועיין בכה"ח אות ד' בענין טומאה בלועה.

י. מ"מ אסור לומר לו מותר דאז ע"פ הוראתו הוא עושה והרי כאילו מאכילו בידים, כה"ח אות ו' מרשב"ץ.

כ. כיון שמצווה לחנכו במצוות, וכ"ש שמצווה לגעור בו ולהפרישו מאיסור תורה. **י** ה"ה האב לבתו מצווה להפרישה כיון שמחוייב לחנכה, מ"א ס"ק א'. אבל חרש ושוטה לא שייך בהם חינוך, כה"ח אות ח'.

אמו אינה מצווה על חינוכו, כך הוא בנוזר כ"ט ובתה"ד סי' צ"ד, וכן כתב בברכי יוסף אות ז' אבל אחרי פטירת האב ישנה בחיוב חינוך, כה"ח אות ט'.

ל. **י** זו תוספת הרמ"א אבל האמת גם מאיסור דרבנן חייב אביו להפרישו מדין חינוך כמ"ש בסי' ק"ו סעיף ב' אלא שבאיסור דרבנן אם אביו לא הפרישו אין ב"ד מוחזן ביד אביו אבל באיסור תורה ב"ד מוחזן בו, ב"י, מ"א ס"ק ב'.

מ. ובסוף פ' ט' דשבת אמרו דאסור לתת לתינוק חגב חי טמא כדי שישחק בו שמא ימות ויאכל אותו, דאפי' דבר שיש בו רק משום בל תשקצו אסור ליתן בידו והוי כמאכילו בידים. **י** אם התינוק צריך לכך כגון שהוא קצת חולה מותר לומר לעכו"ם להאכילו גם חמץ בפסח.

י מותר לתת לתינוק לשתות קודם קידוש. כה"ח אות י"ז. אך אם לא מבקש אין לתת לו לשתות או לאכול.

י חינוך חייב האב מדרבנן עד י"ג שנים אם הביא ב' שערות, ובלא הביא שערות חייב עד כ' שנים או סימני סריס או רוב שנותיו, ומכאן ואילך אינו חייב בחינוך, כה"ח אות י"ח.

נ. וכל אדם אסור להאכילם בידים אפי' אינו בר הבנה כלל שדרשו "לא תאכלום" לא תאכלום לקטנים.

ומטעם זה אסור להציע כלאים בעריסת קטנים, דהוי כמאכילו בידים, ברכי יוסף אות ו'.

ואפי' לחרש ושוטה אסור להאכילם בידים ממהרי"ו נתיב ח"י ח"ג, כה"ח אות כ"א. גם חרש בזמנינו שמלמדים אותו כפקח מ"מ כיון שאין לו חוש השמיעה יש לו עדיין דין חרש, כה"ח אות כ"ג.

י ואסור ליתן לקטן לאכול מחוץ לסוכה אכילת קבע.

י וצריך להפריש ולגעור בקטנים שמדברים דברי שקר ולשון הרע ומחלוקת וליצנות, וכן אם הקטן מבזה אביו או אמו ההורה השני צריך לגעור בו ולחנכו, כה"ח אות כ"ה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

וכן אסור להרגילו בחילול שבת ומועד אפי' בדברים שהם משום שבות.

הגה: וי"א דכל זה בקטן שלא הגיע לחינוך ^ב אבל בהגיע לחינוך צריכים להפרישו.

הגה: וי"א דלא שייך חינוך לב"ד ^ע אלא לאב בלבד.

הגה: קטן שהכה את אביו או עבר עבירות בקטנותו אע"פ שא"צ תשובה כשיגדיל מ"מ טוב שיקבל עליו איזה דבר לתשובה ולכפרה ^ב אע"פ שעבר קודם שנעשה בר עונשים.

יו"ד סימן שעג סעיף א

א. א. כשם שמוזהר הכהן לא ליטמאות, כך מוזהרין הגדולים על הקטנים ^צ.

הגה: ודוקא לטמאותן בידים, אבל אם הקטנים מטמאין עצמן, עיין באו"ח סי' שמ"ג אם צריך להפרישן ^ק.

או"ח סימן רעז סעיף ה

עין משפט ו.

ה. ז. מותר לכפות קערה ^ר ע"ג הנר כדי שלא תאחוז האש בקורה וישאיר

ועיין שם באות כ"ו בקטן שגנב או הזיק איך בי"ד יתייחס לזה. וְכִמְכָּ אסור להרגיל הקטן בחילול השבת, ואם מותר לטלטל הסידורים לביכנ"ס ע"י קטן ולסמוך על הרשב"א דאיסור מדבריהם נותנים לו גם בידים זה אינו, דגם להרשב"א זה דוקא לצורכו אך לא לצורך הגדול, והעצה לתת לקטן לצורכו הסידור והחומש ואגב בביכנ"ס ישתמש גם הגדול, כ"כ בתשובת רע"א סי' ט"ו. ויש מתירין ע"י קטן גם שלא לצורכו, כה"ח אות כ"ז.

ס. אף דמצוות חינוך לא חלה על אחרים היינו דוקא במצוות עשה, אבל להפרישם מאיסור כיון שהגיע לחינוך שאביו חייב להנכו, מצוה על כל אדם להפרישו מאיסור, ואם אביו שם מוחין ביד אביו שיפרישו באיסור תורה, כה"ח אות כ"ח.

ע. וכתב הברכי יוסף אות ז' דלענין הלכה האב דוקא חייב לחנך את בנו.

פ. ובגמ' שבת נ"ו ע"ב אמרו על ישיאהו המלך שכל דין שדן מבן ח' שנים עד י"ח החזירן להם משלו שמא טעה בדין, ועיין בכה"ח אות ל"ה-ל"ו.

צ. מברייתא יבמות קי"ד ע"ב.

ק. והטור בשם הרמב"ם מפ"ג דהלכות אבל, כתב דאין ב"ד מצווין להפרישו, אבל אביו צריך להנכו בקדושתו, ועיין בשו"ת הרשב"א סי' קכ"ח.

ר. וקמ"ל דכלי ניטל לצורך דבר שאינו ניטל וכמו בסי' ש"ח סעיף ל"ד.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מעט אויר תחתיה כדי שלא יכבה הנר **ש**.

או"ח סימן שלד פעיף כג

כג. כו. טלית שאחז בה האור, פושטה ומכסה בה וכן ס"ת שאחז בו האור קורא בו ואם כבתה כבתה **ת**, וי"א דצריך שלא יתכוין לכך **א**.

הגה: מותר לכפות קערה על הנר **ב** שלא תאחוז בדבר אחר.

דף קכא:

או"ח סימן שצו פעיף טו

עין משפט א.

טו. נהרות ומעיינות הנובעים הרי הם כרגלי הממלא **ג**, ואם היו באים מחוץ לתחום לתוך התחום, ממלאים מהם בשבת וביו"ט.

או"ח סימן שח פעיף לד

עין משפט ב.ג.

לד. לז. כל דבר מטונף **ד** בין של אדם או תרנגולים, אם היו בחצר שיושבים בה מותר להוציאם לאשפה או לבית הכסא אפי' בלא כלי **ה**. ואם היו בחצר שאינו דר שם אסור לטלטלם ואם ירא שהתינוק יתלכלך מהם כופה עליהם כלי.

ש. מ"א ס"ק ט'. ולא דוקא כדי שלא תאחוז האש בקורה אלא ה"ה לצורך דבר אחר. ט"ז ס"ק ח'.

ת. וי"א אם נפל נר או ניצוץ על המפה יכול לנערה שאינו מתכוין לכבות רק למנוע שלא תדלק המפה. כה"ח אות ק"ח.

א. וי"א ומר"ן השו"ע סתם כדעת המתירין. ומ"מ אם מנענע הטלית כדי שתכבה איסור גמור הוא, ט"ז ס"ק י"ז.

ב. וי"א ה"ה לשים תחתיו כלים של מתכת או כלי מלא מים כדי שלא יפול על השולחן דמשום סכנה מותר, אבל אם חושש רק למפה אסור לשים כלי משום מבטל כלי מהיכנו, אמנם לקבל רק הניצוצות כיון שאין בהם ממש מותר. כה"ח אות ק"י.

ג. אפי' של יחיד דכיון שניידי לא קנו שביתה אצל בעליהן, מ"ב אות ל"ז.

ד. ממשנה וגמ' שבת קכ"א.

ה. משום דהוי כמו שצריך למקומן.

עין משפט ד.ה. אר"ח סימן שטז פעיף י

יא. כל חיה ורמש שהם נושכים וממיתים נהרגין בשבת^י אפי' אין רצין אחריו, אבל שאר מזיקין כגון נחש ועקרב במקום שאין ממיתין אם רצין אחריו נהרגין^ז ואם לאו אסור.

אבל מותר לדורסם לפי תומו אפי' במתכוין^ח אלא שמראה עצמו שאינו מתכוין.

עין משפט ו. אר"ח סימן שטז פעיף יא

יא. לא ישפשף ברגליו רוק ע"ג קרקע^ט משום משוה גומות, אבל מותר לדורסו לפי תומו שאינו מתכוין^י.

עין משפט ז.ז. אר"ח סימן שטז פעיף י

עיין לעיל עין משפט אות ד.ה.

עין משפט ט. אר"ח סימן רעט פעיף ז

ז. מנורה בין גדולה בין קטנה אם היא של פרקים אין מטלטלין אותה, דחוששיין שמא תיפול ותתפרק ויבא להחזירה ונמצא עושה כלי

ו. שבת קכ"א וכו"י בן לוי וכפי' התוס' שם. ואותם ה' שמנו בגמ' לאו דוקא דה"ה כל חיה ורמש שהם נושכין וממתין בודאי נהרגין. ב"י. ואפי' אין רצין אחריו כיון שיש בזה פקוח נפש אפי' בראיתן בלבד, ואפי' לרמב"ם דמלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה כאן מותר משום פקוח נפש. ב"י, ומ"א ס"ק כ"ב.

ז. אפי' לרמב"ם משום ספק פיקוח נפש, אבל לדעת השו"ע אפי' אין ספק פיקוח נפש מותר דמלאכה שאינה צריכה לגופה משום צער בעלמא מותר. כ"כ הב"י, כה"ח אות צ"ו.

ח. כיון שאין בזה רק איסור דרבנן מותר בלא מתכוין במקום צער. וה"ה לכוף עליהם כלי. אבל נמלים אף בדרך הילוכו אסור להרגן, אלא צריך לדקדק בדריסתו במקומות שהם מצויים שלא לדרוך עליהם, כה"ח אות צ"ח מאחרונים. ולהרמב"ם דבר שאינו ממית לעולם אסור לדורסו לפי תומו, מ"א ס"ק כ"ג.

ט. אבל על גבי ספסל או רצפת עץ מותר ואין בזה איסור ממרח, דממרח שייך כשכוונתו למרח דבר ע"ג חבירו אבל כאן רוצה שיבלע, מ"א ס"ק כ"ד.

י. ואף דמודה ר"ש בפסיק רישיה ובאינו מתכוין משום מאיסות התירו, ט"ז ס"ק י'.

בשבת^כ, ואפי' יש בה חריצים ודומה לשל פרקים אסור לטלטלה גזרה לשל פרקים^ל.

כ. שבת מ"ה-מ"ו וכו' לדעת הרא"ש והתוס', וכתב הר"ן בריש הבונה דכל זה באין הדיוט יכול להחזירה, ועוד כתב דאם החזירה חייב חטאת, אבל הרמב"ם בפ' כ"ב כתב דפטור דאין בנין וסתירה בכלים, אלא לכתחלה אסור משום דנראה כבונה, וכך משמע מדברי השו"ע בסי' שי"ג סעיף ו' דדוקא אם תקע חייב חטאת אבל בהחזירה או הדקה אינו אלא איסור מדרבנן, כה"ח אות ל"ד. וצ"ל לדעת השו"ע שהחשש כאן שמא יתקע ויתחייב חטאת, כה"ח אות ל"ז.

ל. וצ"ל דגזירה חדא היא, ולא הוי גזירה לגזירה.